

GRÖN NÄRVARO I ETT FÖRÄNDERLIGT RUM

Ett tillfälligt gestaltungsförslag för Vaksala torg

Kappa

Emma Larsson Udd &
Lisa Wikström

Självständigt arbete i landskapsarkitektur - 30 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap
Landskapsarkitekturprogrammet - Uppsala
Uppsala 2025

Grön närvaro i ett föränderligt rum. Ett tillfälligt gestaltungsförslag för Vaksala torg

Green presence in an ever-changing space. A temporary design proposal for Vaksala Square

Emma Larsson Udd & Lisa Wikström

Handledare: Hildegun Nilsson Varhelyi, SLU, institutionen för stad och land
Examinator: Tomas Eriksson, SLU, institutionen för stad och land
Bitr. examinator: Mia Ågren, SLU, institutionen för stad och land

Omfattning: 30 hp
Nivå och fördjupning: Avancerad nivå, A2E
Kurstitel: Själständigt arbete i landskapsarkitektur, A2E - landskapsarkitekturprogrammet - Uppsala
Kurskod: EX0860
Program/utbildning: Landskapsarkitekturprogrammet - Uppsala
Kursansvarig inst.: Institutionen för stad och land
Utgivningsort: Uppsala
Utgivningsår: 2025
Omslagsbild: Egen illustration av författarna
Upphovsrätt: Alla bilder används med upphovspersonens tillstånd.
Originalformat: Kappa (A4)
Planscher (A0)
Bilder av modell (A0)
Elektronisk publicering: <https://stud.epsilon.slu.se>
Nyckelord: Platsutveckling, Platsaktivering, Tillfällig arkitektur, Placemaking, Temporär urbanism, Platsskapande

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap

Institutionen för stad och land

Avdelningen för landskapsarkitektur

FÖRORD

När vi utforskade teman för vårt examensarbete blev vi allt mer nyfikna på temporär urbanism. Ämnet intresserade oss eftersom vi ser stor potential i de tillfälliga åtgärdernas möjlighet att förbättra våra städer. Samtidigt var ämnet relativt främmande för oss eftersom det är ett perspektiv som inte utforskas eller diskuteras speciellt mycket under utbildningen. När vi undersökte ämnet djupare upplevde vi att grönska och växtgestaltning delvis är en underrepresenterad dimension i text och i verkliga projekt. Grönska kan bidra med hälsofrämjande effekter för medborgare, vilket vi tycker gör det till en värdefull aspekt att vidareutveckla i detta arbete.

Vi har arbetat tillsammans med projektet och varit delaktiga i samtliga av projektets delar. Kappan ska läsas tillsammans med planscherna och modell.

Tack till:

Hildegun Nilsson Varhelyi, som handlett och inspirerat oss genom hela processen. Uppsala kommun som tagit sig tid att hjälpa oss. Pia Jonsson på Knivsta kommun som delat med sig av sina erfarenheter. Fredrik Matz och Emma Frennås på Studio Era som bjudit in oss till att ta del av deras spännande projekt och tankar. Anders Mårssen på landskapslaget som till stor del introducerade oss till ämnet och ledde oss i rätt riktning. Till Johan Ronnesjö som kom med expertis om växtbäddar och till Bodil Dahlman som delat med sig av sin fantastiska kunskap om växter.

/ Emma Larsson Udd och Lisa Wikström

SAMMANFATTNING

Tillfällig urbanism har blivit ett allt vanligare verktyg för att stärka vistelsevärden i stadsmiljöer. Genom tillfällig platsaktivering är det möjligt att snabbt och med enkla medel skapa nya vistelsevärden, såsom sittmöjligheter och grönska, vilket i sin tur kan främja såväl social interaktion som fysisk och psykisk hälsa.

Detta arbete undersöker hur vistelsevärden på Vaksala torg i Uppsala kan stärkas genom tillfällig platsaktivering med särskilt fokus på grönska. Torget, som idag främst används för marknader och evenemang, har en brist på gröna inslag och vistelsekvaliteter. Samtidigt utgör platsens storlek och centrala läge en potential för tillfällig platsaktivering för att bidra till en mer attraktiv stadsmiljö.

Projektet har en tidsram på fem år och syftar till att skapa en tillfällig gestaltning som tillför växtlighet och nya vistelsefunktioner utan att begränsa torgets funktion som plats för större evenemang. Metoden bygger på en explorativ gestaltungsprocess som innefattat litteraturstudier, kart- och platsanalyser, studier av referensprojekt samt samtal med lärare och yrkesverksamma. Denna kunskapsinhämtning ligger till grund för en skiss- och gestaltungsfas där olika tillfälliga lösningar med fokus på ökade vistelsevärden prövas.

Resultatet är ett gestaltungsförslag som består av mindre moduler som enkelt kan flyttas med hjullastare och kan kombineras på olika sätt för att bilda nya rum och gröna vistelsemiljöer. Modulerna möjliggör en hög grad av flexibilitet vilket innebär att nya vistelsevärden på torget kan kombineras med fortsatt aktivitet på torget. En central del av arbetet har varit att testa de möjligheter och begränsningar som tillfällig platsaktivering och flexibla lösningar innebär. Förhoppningen är att förslaget kan inspirera till fortsatt utveckling av tillfälliga, gröna lösningar i stadsrum.

ABSTRACT

Temporary urbanism has become an increasingly common tool for enhancing the quality of urban public spaces. Through temporary place activation, new uses such as seating and greenery can be implemented quickly, which benefits social interaction as well as physical and mental well-being amongst citizens.

This project explores how the qualities of Vaksala torg in Uppsala can be strengthened through temporary place activation, especially with the help of greenery. The square, which today is used primarily for markets and events, lacks green elements and qualities that encourage people to linger. At the same time, the large open area and the central location present strong potential for temporary interventions that can activate the space and contribute to a more attractive urban environment.

The project has a five-year time frame and aims to create a temporary design proposal that introduces greenery and new spatial functions without compromising the square's ability to accommodate large events. The method is based on an explorative design process that has included literature reviews, mapping and site analyses, studies of reference projects, and conversations with teachers and professionals in the field. This knowledge forms the basis for a sketch and design phase in which various temporary, vegetation-focused solutions are tested.

The result is a design proposal consisting of modular elements that can be easily moved with a forklift and combined in different ways to form green spatial environments. The modular system allows for a high degree of flexibility, making it possible to combine new qualities for the square with its continued activity. A central part of the work has been exploring the possibilities and limitations of temporary place activation and adaptable design solutions. The hope is that the proposal can inspire further development of green, temporary solutions in urban environments.

BEGREPP

TILLFÄLLIG PLATSAKTIVERING

Inom ämnesområdet används många olika begrepp, såsom platsskapande, temporär urbanism, platsaktivering, tillfällig arkitektur och så vidare. I detta arbete används framförallt begreppen temporär urbanism och tillfällig platsaktivering. Temporär urbanism är ett paraplybegrepp för strategier och en samling verktyg för stadsplanerare där man sätter medborgaren i fokus (Courage 2021).

Begreppet Tillfällig platsaktivering använder vi för att beskriva vårt projekt vilket innebär att man uppför strukturer på en plats under en begränsad tidsperiod och därigenom aktiverar och tillgängliggör platsen, skapar innovation och väcker intresse (Zimm 2016).

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

TILLFÄLLIG GRÖNSKA I STADEN	8
PLATSUTVECKLINGENS MÖJLIGHETER.....	8
FÖRDELAR MED GRÖNSKA I STADEN.....	8
ÖKADE VISTELSEVÄRDEN GENOM TILLFÄLLIGA PLATSAKTIVERING	9
VAKSALA TORG	10
MÅL OCH SYFTE	11
FRÅGESTÄLLNING	11
AVGRÄNSNINGAR	12
 METOD	13
INFORMATIONSSAMLING OCH ANALYS	13
GESTALTNINGSPROCESSEN	14
 DESIGNASPEKTER	18
ETT TORG MED HÖGA VISTELSEVÄRDEN.....	18
ATT BEVARA OCH FÖRSTÄRKA ETT TORGS IDENTITET	19
ETT FLEXIBELT TORG	20
ATT GESTALTA MED VÄXTER	21
 REFLEKTION ÖVER RESULTATET	23
VISTELSEVÄRDEN I DEN NYA GESTALTNINGEN.....	23
PLATSENS BEFINTLIGA OCH NYA IDENTITET	24
FLEXIBLA LÖSNINGAR.....	25
ATT ARBETA MED GRÖNSKA SOM MATERIAL	26
GENOMFÖRBARHET OCH VIDARE FORSKNING.....	27
 REFERENSER	28
FIGURFÖRTECKNING	30

TILLFÄLLIG GRÖNSKA I STADEN

PLATSUTVECKLINGENS MÖJLIGHETER

Begreppet platsutveckling är en idé- och stadsbyggnadstrategi som har ökat i popularitet de senaste åren. Författarna bakom *Routledge handbook of placemaking* (2020) menar att begreppet innebär ett paradigmskifte där urban design skiftar fokus - från byggnader och permanenta lösningar - till mänsklig aktivitet och publika möten.

Strategin handlar om att skapa långsiktig, positiv förändring där tillfälliga lösningar snabbt kan se till att starta upp projekt och driva dem framåt. Platsutveckling kan också med snabba och enkla medel väcka liv på en plats, ompröva funktionen på platsen, inspirera till ny användning och att våga testa nya, oprövade lösningar (Zimm 2016; Boverket 2025). Vidare menar Zimm (2016) att den temporära arkitekturens möjlighet att väcka intresse och främja dialog kan bereda väg för det långa perspektivet samt att tillfällig arkitektur kan medge ett större gestaltningsmässigt svängrum.

Ämnet är brett och kan handla om allt ifrån att förvandla bilvägar, om att ge nytt liv till oanvända ytor i staden och att involvera medborgare i utvecklingen av deras publika platser (ibid). I det här projektet är vi framförallt intresserade av platsutvecklingens möjlighet att snabbt tillföra kvaliteter på en plats samt testa nya ideér och att starta upp en långsiktig dialog om platsens möjligheter.

FÖRDELAR MED GRÖNSKA I STADEN

Våra offentliga miljöer påverkar vår hälsa och vårt välmående (Boverket 2019). Grönska bidrar till mer attraktiva vistelsemiljöer och har positiva hälsoeffekter både fysiskt och psykiskt. Bland annat bidrar grönska till att motverka stress och främja sociala möten (ibid). Detta beror delvis på att grönska tillför trivsamma mikroklimat samt estetiska och sensoriska kvaliteter (Robinson 2016). Meyer (2008) argumenterar i sitt manifest *Sustaining beauty: The performance of appearance* att vackra och uppsendeväckande miljöer kan skapa positiva känslor hos besökaren. Speciellt oväntade placeringar av grönska, såsom på urbana torg, skapar stor effekt hos betraktaren. Vidare har växter också en rumsbildande funktion vilket gör dem till ett verktyg för att bygga olika upplevelser på en plats (Robinson 2016).

Utöver de sociala aspekterna har grönska positiva ekologiska effekter genom att förbättra luftkvalitet, sänka lufttemperaturen, binda åt sig koldioxid samt utgöra habitat och föda vilket främjar biologisk mångfald (Boverket 2019).

ÖKADADE VISTELSEVÄRDEN GENOM TILLFÄLLIGA LÖSNINGAR

För att öka vistelsevärdena med tillfällig platsaktivering kan man skapa nya sittplatser, lekmöjligheter och andra typer av aktiviteter (Project for public spaces 2016). Som tidigare nämnts kan grönska användas för att skapa trivsel och förbättra vistelsevärdena. I projektet Levande Stockholm arbetar Stockholms Stad exempelvis med säsongsanpassade blomsterurnor, pelargonpelare och trädurnor av olika storlekar (Stockholms stad 2023). De har också infört mer grönska på vintern i form av städsegröna träd. Återkommande utvärderingar av *Stockholms stad (2023)* visar att grönska är en av de mest uppskattade kvaliteterna bland besökare. Inför 2025 och 2026 har Trafikkontoret fått i uppdrag att särskilt prioritera ökat inslag av grönska i samband med platsaktiveringar, enligt budgetbeslut från kommunfullmäktige (ibid). Detta visar på en växande medvetenhet om grönskans betydelse – inte bara som tillfällig dekoration, utan som en del av ett större sammanhang där ekologiska och sociala värden möts.

Även Uppsala kommun har arbetat med tillfällig platsaktivering sedan 2020 som ett sätt att skapa fler trivsamma och gröna ytor där människor kan vistas (Uppsala Kommun 2025a). Detta är ett led i Uppsala kommuns innerstadsstrategi där dem ser sommargator samt sommar- och vintertorg som ett sätt att främja mer liv i staden och samtidigt kunna testa olika funktioner och placering i syfte att utveckla Uppsala centrum (Uppsala kommun 2024b).

VAKSALA TORG

Vaksala torg är centralt beläget i Uppsala stad och anlades i slutet av 1800-talet som ett marknadstorg (UNT 2020). Sedan dess har funktionen som ett marknadstorg kvarstått, både i form av helgmarknad och större marknader under året. Även annan typ av evenemang såsom konserter, demonstrationer och högtidsfiranden pågår på torget (Uppsala Kommun 2025b). Torget består av ett stort, öppet rum med smågatsten och ramar in av Uppsala Konsert & Kongress, Vaksalaskolan samt Väderkvarnsgatan och Vaksalagatan. På platsen finns även en fontänskulpturen *“Händelser kring ett torg - till arbetets lov”* (Upplands museet 2025). De möjligheter som finns till längre vistelse på torget är bänkar i anslutning till de befintliga trädraderna.

I Uppsala kommuns *Mål och Budget 2025* beskrivs torgets befintliga situation, där torget lyfts fram som en central plats, men vars kvaliteter och funktioner bör utvecklas;

“Vaksala torg har en viktig och central funktion för Uppsalas stadskärna men är idag inte utformad på ett sätt som främjar vistelse, kommers och evenemang för att stödja innerstadens utveckling. (...). Inriktningen ska vara att skapa ett attraktivt och tryggt torg med plats för aktiviteter som kan variera över årstiderna och dygnets alla timmar.” (Uppsala kommun 2024b)

Torget stora öppna yta har i och med möjligheten för evenemang en viktig funktion, å andra sidan kan torget upplevas ödsligt när det inte pågår någon aktivitet. I linje med Uppsala kommuns *Mål och Budget* anser vi därmed att vistelsevärdena på torget kan stärkas. På grund av torgets storlek ser vi potential att nyttja delar av ytan för vistelse och få in fler gröna och sociala kvaliteter för medborgarna.

Torget är beläget i ett bostadsområde vars gröna ytor framförallt utgörs av privata och semi-privata bostadsgårdar. I området finns endast tre publika grönområden; *Frodeparken*, *S:t Göransparken* och *Höganäshöjden*. Därför ser vi stora fördelar med att Vaksala torg blir en plats där medborgare kan vistas bland grönska.

För att undersöka denna potential har vi i arbetet valt att använda tillfällig platsaktivering som metod för att med enkla medel skapa nya vistelsekvaliteter på torget. Dessutom kan vi testa nya funktioner och idéer, bland annat möjligheten att införa mer grönska på torget. Uppsala kommun har tidigare år (2023 och 2024) genomfört tillfällig möblering i form av sittmöbler och blomsterurnor under somrarna (Uppsala kommun 2024a).

I samtal med Uppsala kommun valde vi en tidshorisont på fem år för projektet. Eftersom det pågår diskussion kring möjligheter för en permanent omvandling av Vaksala torg inom några år, ansågs fem år som en realistisk tidsram. Fem år gör det möjligt att skapa en tillfällig gestaltning med mer permanenta inslag och materialval, till skillnad från ett säsongsbundet förslag som då innebär större ekonomiska begränsningar. Det är också en intressant tidsrymd då vi vill gestalta med grönska eftersom det ger växtmaterialet en möjlighet att växa till sig.

MÅL OCH SYFTE

Projektet syftar till att skapa ett tillfälligt gestaltungs-förslag för Vaksalatorg med en tidsaspekt på fem år. Målet är att torget ska få förstärkta vistelsevärden genom mer grönska och sociala ytor. Genom att kombinera grönska och vistelseytor är förhoppningen att Vaksala torg blir en mer livfull plats där besökare kan njuta av grönska.

FRÅGESTÄLLNING

Hur kan Vaksala torg utformas genom tillfällig platsaktivering för ökade vistelsevärden i form av sociala ytor och gröna kvaliteter samtidigt som torget behåller sin funktion som marknads- och evenemangstorg?

AVGRÄNSNINGAR

Arbetet begränsas tematiskt till tillfällig urbanism och mer specifikt tillfällig platsutveckling (se begrepp på sida 6). Ämnet platsaktivering rymmer många olika aspekter men vi har i det här arbetet valt att fokusera på platsaktiveringens förmåga att skapa nya vistelsevärden.

Platsaktivering innebär vanligtvis ett längre förlopp med medborgardialog och andra typer av medborgardeltagande (Project for Public Places 2016). I det här projektet har vi fokuserat på gestaltningen av den tillfälliga möbleringen vilken möjliggör att i ett senare skede engagera medborgare och tillsammans med dem testa nya idéer.

I arbetet har vi fokuserat på de sociala värdena av att tillföra grönska. De ekologiska aspekterna av grönska är inte huvudfokus i arbetet.

METOD

Frågeställningen har undersökts genom en utforskande gestaltningsprocess där analys, referenstudier, litteratur och tekniska aspekter har skapat förutsättningar för skisser och gestaltningsidéer. I enlighet med Krupinskas (2014) *analysis through synthesis*, har vi arbetat med gestaltning och analys simultant, där analys och materialinsamling skapat en problemformulering som undersökts genom skissandet.

INFORMATIONSSAMLING OCH ANALYS

LITTERATURSTUDIER OCH GESTALTNINGSPRINCIPER

Som ingång i projektet genomfördes litteraturstudier för att identifiera centrala gestaltningsprinciper av torg, tillfällig platsutveckling och växtkomposition. Vi har identifierat ett antal gestaltningsprinciper med hjälp av litteraturen och referensprojekt som teoretisk grund för det fortsatta arbetet. Dessa gestaltningsprinciper presenteras under rubriken "*Designaspekter*".

Litteraturen som används är flertalet artiklar från *Project for Public Spaces* (2005, 2016), *Placemaking in the Nordics* (Perrault, E. et al. 2020), *Tillfällig arkitektur ger plats för kultur* (Stockholms Stad 2016), *Tactical Urbanism Toolkit* (Urban Systems & Translink 2020), *The Place-shaping Continuum: A Theory of Urban Design Process* (Carmona 2014), *Life Between Buildings: Using Public Space* (Gehl 2011) och *From Outsideness to Insideness - Placemaking in Public Space* (Eggertsen Teder 2018). Växtgestaltningen grundas i stor utsträckning på de principer Robinson presenterar i *Planting Design Handbook* (2016), kompletterat med ett urval relevanta referensprojekt.

ANALYS AV PLATS OCH KONTEXT

För att förstå platsens förutsättningar har flera typer av analyser genomförts:

- Solstudie
- Bullerstudie
- Kartstudier (grönstruktur, placering i staden, väg- och gatunät)
- Stråkstudie för fotgängare och cyklister (baserad på kortare observationer på plats)
- Inventering av nuvarande grönska

Dessa analyser har använts för att identifiera platsens potential och begränsningar.

PLATSBESÖK

Fyra platsbesök har genomförts för att studera platsen utifrån aspekter såsom identitet, vistelsevärden, flexibilitet och grönska. Dessa platsbesök har utförts under olika tider och situationer – en marknadsdag, två vardagar och en kväll. Syftet var att både göra observationer och skapa en egen rumslig och känslomässig förståelse för platsen. Besöken gjordes:

- Tisdag (Dag för distingemarknaden) 4/2/2025, 11.00-11.50
- Lördag, 15/2/2025, 13.30-15.00
- Torsdag, 27/2/2025, 15.00-16.00
- Söndag, 16/3/2025, 19.00-19.30

GESTALTNINGSPROCESSEN

Gestaltningen har stegvis vuxit fram genom skissarbete, konceptutveckling och testande av idéer. Arbetet har omfattat både handskisser, digital modellering och konceptuella illustrationer. Referensprojekt har gett inspiration och kunskap om tidigare lösningar inom temporär arkitektur med fokus på adderade vistelsekvaliteter och grönska.

Under arbetets gång har vi arbetat med parallella alternativ och scenarier för att utforska olika lösningar utifrån funktion, flexibilitet och uttryck. Det har inneburit både prövning och omprövning, där insikter från tekniska studier, referenser och feedback från handledare har påverkat riktningen.

TEKNISKA FÖRUTSÄTTNINGAR

Eftersom projektet handlar om tillfällig arkitektur har en rad tekniska och praktiska aspekter behövt undersökas, såsom:

- Maskinlast och konstruktion för lyftbarhet
- Konstruktion av upphöjda växtbäddar (jordvolym, jordsubstrat, vattenmagasiner etc.)
- Hållbarhet av material för utomhusbruk
- Framkomlighet för foodtrucks (vändradie)
- Plats för marknadsstånd och tillgång till elskåp
- Placering och tillgång till brunnar
- Lutningar och ojämnheter i markunderlaget
- Snöröjning

För växtgestaltning och gestaltning av moduler har vi använt tekniska handböcker och riktlinjer från *Svenskt Trä – Montering av trall* (2021) samt *Densitet träprodukter – TräGuide* (2021), *Gröna takhandboken* (2021), *VegTech Perennmatta* (2024), *Planter.se*, *Hasselfors.se*, *Stångby.se* och dialog med yrkesverksamma. För gestaltning av Vaksala torg har vi använt oss av publicerat material från Uppsala kommun, *Uppsala kommun; Hyr Vaksala torg till ett evenemang* (2025b) och *Uppsala kommuninterväghållningskarta* (2024c) samt egna observationer och inventeringar av torget.

REFERENSSTUDIER

Referensprojekten fungerade som ett komplement till litteraturstudier och var speciellt användbara för att undersöka hur olika aktörer arbetat med temporär aktivering av offentliga rum – och hur växtlighet integrerats i detta. Projekten har studerats kritiskt med hänsyn till platsernas unika förutsättningar. Referensprojekten presenteras på sid 14 & 15 och diskuteras sedan under avsnittet *Designaspekter*.

PRESENTATION

För att förmedla gestaltungsförslaget har presentationsmaterial tagits fram i form av olika typer av visualiseringar i plan och en modell som hjälper till att förmedla aspekter av förslaget såsom dess flexibilitet, skala och form.

DIALOG MED HANDLEDARE, LÄRARE OCH YRKESVERKSAMMA

Under arbetets gång har vi haft regelbundna samtal med handledare, lärare och yrkesverksamma inom fältet. Dessa samtal har fungerat som ett informellt bollplank där vi kunnat diskutera idéer, testa gestaltungsprinciper och få återkoppling på våra förslag. Genom dessa dialoger har vi fått insikter om tillämpbarhet, praktiska förutsättningar och alternativa angreppssätt. Även om dessa samtal inte utgjort formella intervjuer har de varit viktiga för att förankra vårt arbete i yrkesmässig och praktisk verklighet.

REFERENSProjekt

Levande Stockholm

Levande Stockholm syftar till att förbättra och skapa nya trivsamma utemiljöer i staden genom att omvandla gator, torg och kajer för att de ska få nya funktioner och vistelsevärden. Möbleringen inom projektet innebär bland annat sittmöbler, belysning, konst och växtlighet i form av trädurnor, pelargonpelare och blomsterurnor (Stockholm Stad 2023). I studien av Levande Stockholm har vi gjort platsbesök på Medborgarplatsen, Swedenborgsgatan och Kornhalmstorg samt gjort en mer ingående studie av Gustav Adolfs torg. Under platsbesöket togs referensmått för träd- och plantringsurnor samt sittmöbler och inspiration för växtval.

Figur 1. Medborgarplatsen där vi undersökte referensmått och växtval.

Figur 2. Sittmoduler och busklåda i kombination på Swedenborgsgatan.

Figur 3. Exempel på hur Stockholms Stad använder säsongsmaterial för vinterkvaliteter.

Gustav Adolfs torg i Stockholm

Omgestaltningen av Gustav Adolfs Torg skedde 2021 och står kvar än idag. Projektet studerades genom platsbesök och genom publicerat material av AJ Landskap (u.å.). Arkitektbyrån beskriver idén att öka torgets vistelsevärden bland annat genom att tillföra grönska i form av stora trädkvaliteter. I projektet har de också lyckats väl med att beakta platsens befintliga identitet. Projektet valdes utifrån dess likhet till det egna projektet.

Figur 4. Dem tillfälliga trädurnorna omvandlar torget till en vistelseyta.

Figur 5. Undersökning av skalan på större kvaliteter av träd i tillfälliga trädurnor.

Davidhallstorg i Malmö

Ett intressant projekt för vårt arbete är omvandlingen av Davidhallstorg från en parkeringsplats till en grön oas under sommarmånaderna år 2024, 2025 och 2026. Omvandlingen syftar till att testa och utveckla konceptet för stadens olika typer av sommartorg och samtidigt vara en del av utvecklingen i en framtida ombyggnation av torget (Malmö Stad 2023). Platsen har studerats utifrån dokumentet *Sommartorg på Davidshallstorg 2024-2026* och genom bild där vi bland annat studerat hur de arbetat med grönska för att bilda olika karaktärer och rumsbildningar på platsen.

Figur 6 och figur 7. Grönska med olika karaktärer som rumsskapande element på Davidhallstorg.

Regrean North Kensington i London

På ett hörn i Kensington, London, har George King Architects byggt en tillfällig fickpark med växterna i fokus. Kontoret ville skapa en installation som främjar kontakten mellan människor och natur (George King Architects u.å.). Projektet har studerats genom visuellt material och projektbeskrivning från arkitektbyrån och har fungerat som inspiration till hur vi i vår gestaltning kan använda växter för att skapa intresseväckande estetiska och rumsliga kvaliteter som även tar avstamp i platsens befintliga identitet (källa).

Figur 8. Att vara omgärdad av växter skapar en kontakt mellan besökare och grönskan.

Studio Era

Under gestaltningsprocessen gjordes ett platsbesök på Studio Eras kontor i Stockholm. Studio Era fokuserar på både design och byggnation av tillfälliga möbler och är bland annat ansvariga för möblerna som placeras ut på Sergels Torg och Marieviks kaj samt aktiveringen av Grönsakstorget i Göteborg. Där fick vi möjlighet att ta del av deras arbete och diskutera material, färg och konstruktion av möbler för tillfälliga platser. Vi tog även inspiration i Studio Eras arbete med färgprinciper och form för att skapa detaljrika och upplevelserika möbler för tillfälliga platser, men som även är tåliga och klarar de utmaningar som finns i den urbana miljön.

Figur 9. Gungstol och växtplantering på Marieviks kaj. Exempel hur Studio Era arbetar med trä och färg i utomhusmiljö.

VISUALISERING AV ARBETSPROCESSEN

ANALYS & INVENTERING

SKISSANDE

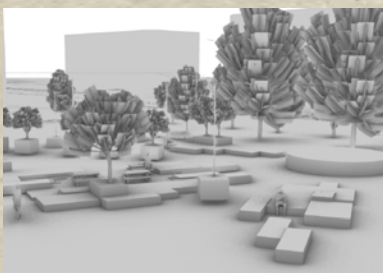

INSPIRATIONSARBETE OCH MATERIALINSAMLING

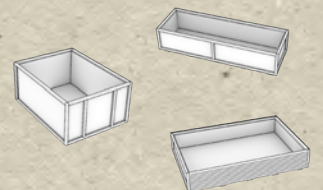
FYSISK ARBETSMODELL

DIGITALT SKISSANDE OCH MODELLERANDE

UNDERSÖKNING AV TEKNISKA ASPEKTER

DIALOG MED LÄRARE OCH YRKESVERKSAMMA

PRESENTATION AV FÖRSLAGET

Figur 10. Visualisering av processen.

DESIGNASPEKTER

ETT TORG MED HÖGA VISTELSEVÄRDEN

För att människor ska lockas till att besöka och stanna på en plats behöver den upplevas som trygg, tillgänglig samt erbjuda varierande sittplatser och aktiviteter. Ett torg bör också innehålla flera mindre platser för att tillgodose olika behov (Project for Public Spaces, 2005).

I Gehls *Cities for People* (2011) betonar författaren vikten av bra sittplatser då de möjliggör för en rad aktiviteter. Sittytorna bör designas noggrant för att vara bekväma och funktionella för att få besökaren att stanna (Carmona, 2014). Vidare menar Carmona att sittplatsernas placering är viktigt för att anses attraktiva och då är några framgångsfaktorer stöd i ryggen, intressanta siktlinjer och ett bekvämt mikroklimat. Gehl (2011) föreslår det han kallar "sitting landscapes" vilket är en typ av sittplats vars funktion inte enbart är som sittplats, utan kan vara exempelvis en trappa eller fontän. För att möta människors varierande behov bör det dessutom finnas ett utbud av olika typer av sittplatser, både formella och informella samt platser med olika nivåer av synlighet. Enligt författarna till *Field Guide to Life in Urban Plazas* (2019) är upphöjda sittplatser ofta väl omtyckta, speciellt av barn och ungdomar. Även sittplatser som erbjuder möjlighet att sitta och ligga i en vinkel, gärna i solläge och med ett mjukare underlag.

Experimentella inslag som tillfälliga sittplatser och aktiviteter ökar mängden av besökare på ett torg (Schlickman & Domlesky, 2019). Enligt Carmona (2014) är fastlåsta möbler begränsade i sin komfort och sina sociala möjligheter. Flyttbara möbler gör det möjligt för användaren att hitta de mest bekväma platserna och skapar möjligheter för olika sociala sammanhang (ibid).

Trygghet och tillgänglighet är två huvudaspekter i att människor över huvud taget kommer vilja, och kunna, vistas på platsen. En stark platsidentitet, tydlig struktur, hög detaljnivå och sociala ytor hjälper till att öka tryggheten (Perrault, et. al 2020). Eftersom människor naturligt dras till kantzoner, där man upplever sig ha ett skydd i ryggen och en uppsikt över platsen, är dessa bra platser att placera sittytor (Gehl 2011).

Grönska i staden har visat sig ha positiva korrelationer till upplevd trygghet eftersom det ökar platsens attraktivitet genom att tillföra estetiska kvaliteter, bekvämlighet och stärka platsens identitet (Project for Public Spaces, 2016). Men i vissa fall kan växtlighet leda till en minskad upplevd trygghet på grund av avbrutna siktlinjer (Hartig et al. 2014). I projektet *Regreen North Kensington* ser vi ett exempel på ett projekt som både har positiva och negativa effekter på upplevelsen av trygghet. Projektet "aktiverar" torget vilket leder till en ökad synlighet och dessutom en känsla av omhändertagande på platsen. Å andra sidan är det möjligt att det skapas osäkerhet genom de höga höjderna och trånga rummen. Att gestalta med flera utgångar, samt använda sig av låg- eller skir växtlighet som inte begränsar sikten är ett sätt att öka trygghetsfaktorn.

ATT BEVARA OCH FÖRSTÄRKA ETT TORGS IDENTITET

En framgångsfaktor för lyckade torg är en stark platsidentitet, något som tillfällig platsaktivering kan bidra med. Platsidentiteten förstärker torgets betydelse i stadsrummet och är ofta knutet till enskilda designelement på platsen eller till viktiga byggnader i anslutning (Project for Public Spaces 2005).

Grönska och växtlighet kan bidra till en förstärkt platsidentitet (Project for Public Spaces 2016). På Davidhallstorg har Malmö Stad arbetat med växter för att bygga upp två olika gröna miljöer, en med "trädgårdskänsla" och en med "lummig grönska" på önskemål av medborgarna. I trädgårdsdelen har Malmö Stad använt sig av mer formell grönska och mycket blomning, medan de i den lummiga delen har valt att ha större, sammanhängande och naturalistisk grönska.

Carmona (2014) betonar vikten av att bevara siktlinjer och landmärken, eftersom torg ofta hämtar sin identitet från omgivande byggnader. På Gustav Adolfs torg har Levande Stockholm inspirerats av operan i designen av de tillfälliga möblerna. De har även sett till att bevara viktiga kulturhistoriska siktlinjer. Även i *Regrean North Kensington* används färger från omgivande fasader för att stärka platsens identitet.

En bidragande faktor för att skapa en stark platsidentitet och förankring i staden är medskapande och delaktighet (Eggertsen Teder 2018). Genom att ge användarna möjlighet att själva påverka utformningen, exempelvis genom flyttbara objekt, stärks deras koppling till platsen. Att identifiera och engagera lokala aktörer och boende i närområdet stärker platsens sociala förankring och kan bidra till att skapa en trygg och levande miljö (Project for Public Spaces 2005).

ETT FLEXIBELT TORG

Användningen av ett torg varierar från dag, vecka och år, något *Project for Public Spaces* menar i *10 principles for successful squares* (2005) att gestaltningen ska kunna anpassas utefter.

I projektet Levande Stockholm arbetar Stockholms Stad med möbler samt träd- och växturnor som designats för att kunna lyftas med hjullastare, vilket gör att enheterna kan flyttas runt, både på platsen och i staden. Ett exempel är Gustaf Adolfs torg, där trädurnorna, trots sina stora dimensioner, kan flyttas vid större evenemang och där alternativa platser i närheten pekats ut där urnorna kan placeras under tiden. Här arbetar Stockholms Stad även med flexibilitet på torget genom att lämna en oprogrammerad yta för mindre evenemang och tillställningar.

Eftersom vårt nordiska klimat innebär stora årsvariationer, måste platsen klara av att möta årstidsväxlingarna. Projektet Levande Stockholm arbetar till stor del med säsongsbaserat växtmaterial i sina projekt. Exempelvis används annueller i planteringarna och på senaste åren har de arbetat med gröna vinterkvaliteter genom att sätta ut barrträd på gator och torg. Att arbeta säsongsbaserat erbjuder blomsterprakt och en hög estetisk kvalitet även på vintern. Däremot kan det anses ohållbart, då växtmaterialet byts ut från säsong till säsong.

Vid gestaltning av tillfälliga projekt bör materialvalen vara hållbara, exempelvis genom att använda material som kan återanvändas och återvinnas, menar författarna till *Tactical Urbanism Toolkit* (2020). Det är även viktigt att beakta hur materialet ska fraktas, monteras och förvaras vid behov. Studio Era inriktar sig till stor del på trä i sitt arbete med tillfällig arkitektur, då det är ett lätt och relativt billigt material. Dessa aspekter är även viktiga vid hantering av växtmaterialet, där skötseln ofta utgör en utmaning. Vidare belyser författarna möjligheten att växterna kan återanvändas i andra projekt eller planteras permanent efter projektets slut (ibid).

TEKNISKA FÖRUTSÄTTNINGAR

FLYTTBARHET

Om modulerna ska kunna förflyttas behöver deras vikt och dimensioner anpassas efter maskinernas begränsningar. En hjullastare klarar av att bära ca 3 ton (Swecon, u.å) och modulens vikt bör vara välbalanserad och inte för bred för att kunna lyftas utan svårigheter. Mått hämtat från lastpallar har fungerat som referens för att se till att modulerna går att lyfta.

ATT GESTALTA MED VÄXTER

Växtgestaltningen kan bidra med komplexa och intensiva upplevelser på platsen, genom estetiska, sensoriska och rumsliga kvaliteter. Genom växtgestaltning kan växterna upplevas behagliga, stimulerande, restorativa och väcka tankar. Även de små upplevelserna, såsom en blick eller en doft av en växt ger kvalitet i vardagen till en besökare. Utöver att bidra med estetiska och sensoriska upplevelser bidrar växtligheten också med att bilda rumslighet. Växtematerialet kan utgöra golv, väggar samt tak och att arbeta med växtlighet i flera skikt kan skapa olika typer av rumsliga upplevelser (Robinson 2016). Författaren menar att landskapsarkitekten inte bara skapar platser att sitta på, utan platser att sitta i.

Robinson presenterar tre huvudaspekter att utgå ifrån inför växtval; Funktionell och rumslig karaktär, visuell och estetisk karaktär och ståndort, samt växtdynamik och roll i planteringen.

FUNKTIONELL OCH RUMSLIG KARAKTÄR

Växternas storlek i relation till den mänskliga skalan är viktig för att göra bra designval eftersom det påverkar rumslighet, sikt och rörelse på platsen (Robinson, 2016). I *Regrean North Kensington* används växturnor för att bygga upp små rum och skapa en känsla av att befinna sig i växtligheten. På Davidhallstorg används grönska för att bryta upp det stora rummet i mindre delar. De använder dessutom olika typer av växtlighet för att skapa olika rumsliga upplevelser, såsom mer täta och naturlika planteringar där de erbjuder en intimare, rumslig upplevelse.

VISUELL OCH ESTETISK KARAKTÄR

I *Planting Design Handbook* beskriver Robinson (2016) hur en framgångsrik växtkomposition kan utformas. För att skapa visuellt intressanta planteringar definierar han bland annat fem principer att ta hänsyn till:

HARMONI OCH KONTRAST

Robinson menar att kontrast i en plantering uppstår mellan växters olika egenskaper, riktningar i linjer, habitus, texturer och färg. Kontrasten skapar visuellt intresse. Samtidigt bör designern även eftersträva harmoni i vissa av dessa drag för att kontrasterna ska kunna gå att uppleva och för att inte göra en överväldigande design.

BALANS

Balans uppnås exempelvis genom symmetri i planteringen eller genom att balansera ut visuell energi mellan olika typer av plantor och växtgrupper.

FOKUS OCH ACCENT

Genom hög visuell energi kan växtkompositioner skapa blickfång. Denna accentuering kan ske genom iögonfallande växter, gruppering av växter eller arbete med starka kontraster.

RYTM OCH SEKVENS

Med sekvens syftar Robinson på hur växtkompositionens uttryck förändras eller utvecklas inför betraktaren, medan han med rytm syftar på den underliggande strukturen av upprepning och mönster i växtgestaltningen.

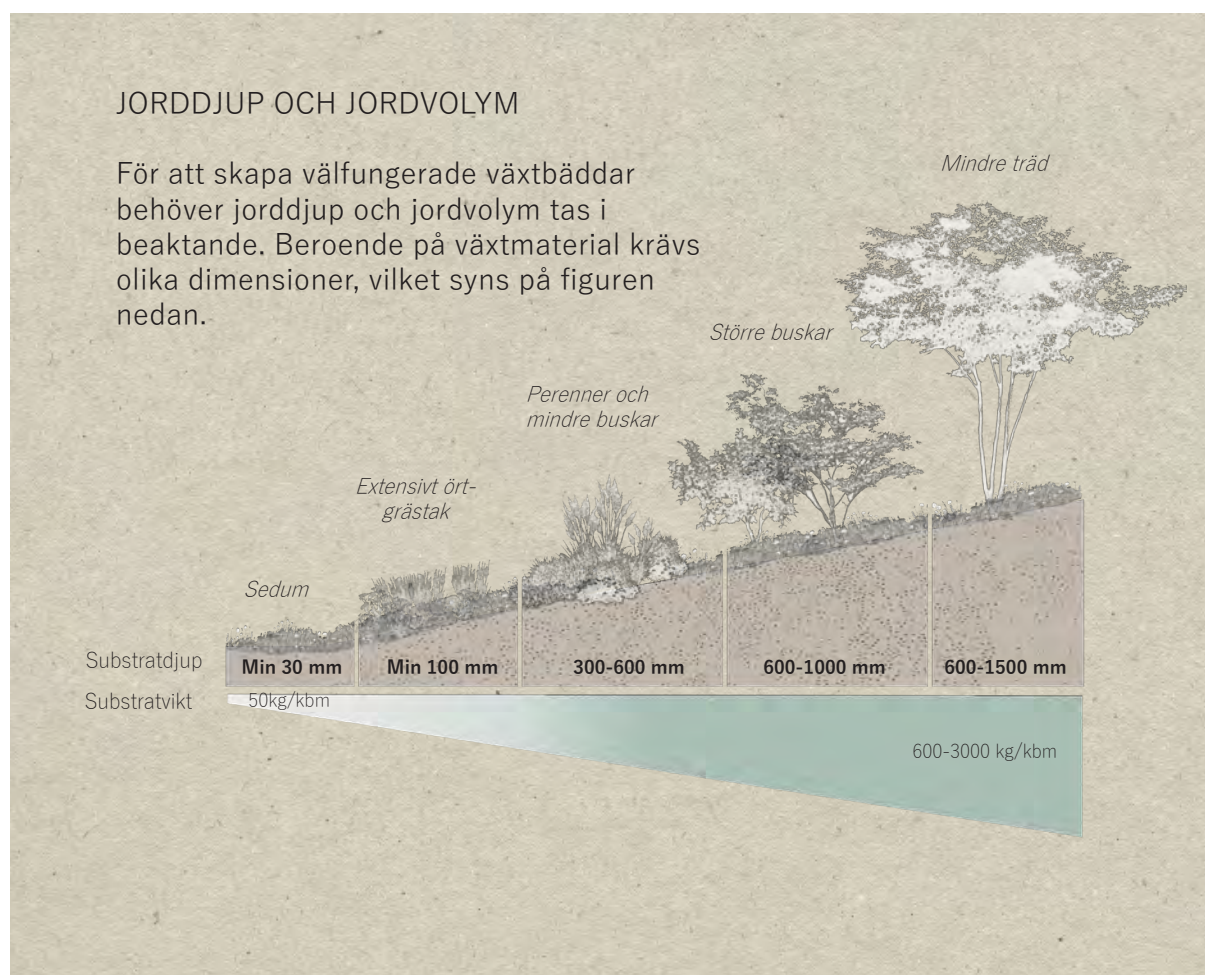
SKALA OCH KOMPLEXITET

Här syftar Robinson på hur växters och växtgruppers skala bör komponeras i relation till den plats där de ska upplevas. Planteringar som kan betraktas i lugn och ro menar Robinson bör utformas i mindre skala och med större variation, till skillnad från planteringar som endast passeras i farten.

STÅNDORT, VÄXTDYNAMIK OCH ROLL I PLANTERINGEN

Upphöjda växtbäddar möjliggör för plantering av växter där det annars inte hade varit möjligt (Robinson 2016). Men upphöjda växtbäddar utgör också en utmanande växtplats vilket ställer krav på jordvolym, skötsel och växtmaterialens tålighet (Urban Systems & Translink 2020). Robinson rekommenderar arter anpassade till långa torrperioder eller för naturligt torra och karga miljöer i sol. För att få en större kronvolym på begränsad yta rekommenderar Robinson (2016) högväxande buskar framför träd.

TEKNISKA FÖRUTSÄTTNINGAR

Figur 11. Egen illustration inspirerad av bild från Grönatakhandboken.

REFLEKTION ÖVER RESULTATET

Målet med projektet är att skapa ett förslag som genom nya sociala funktioner och gröna kvaliteter ökar vistelsevärdena på Vaksala torg. Samtidigt ska platsens befintliga identitet och funktion beaktas. I detta kapitel reflekterar vi över resultatet och dess förmåga att möta mål och syfte samt frågeställning.

VISTELSEVÄRDEN I DEN NYA GESTALTNINGEN

En del av projektets syfte är att skapa ett förslag som ökade vistelsekvaliteterna på torget. För att utforma dessa vistelsevärden har vi tagit fasta i de principer som presenteras i avsnittet "*Designaspekter*".

I projektet har vi fokuserat på att skapa olika typer av sittlandskap med grönska i flera skikt. Sittlandskapen skapar ett utbud av informella och formella sittplatser. Det har även tagits fram en vinkelbänk som erbjuder besökare att sitta eller ligga i vinkel. Sittlandskapen och modulerna som vi valt att kalla H-äng erbjuder också lekmöjligheter.

Växtligheten bidrar till stärkta vistelsevärden genom att bidra med estetiska och sensoriska kvaliteter samt rumsliga upplevelser då de fungerar som väggar, golv och tak på torget. Buskar och träd bidrar även till mer bekväma mikroklimat genom skydd mot vind och sol. De gröna kvaliteterna bildar även nya, mer intressanta upplevelser för fotgängare på torget.

En svårighet med gestaltningen av Vaksala torg har varit att hantera den stora öppna ytan och en stor del av skissandet handlade om hur stor del av torget som skulle gestaltas. I förslaget delar vi upp det tidigare stora öppna rummet i mindre delar genom att grupperna av moduler skapar nya små rum på torget. Dessa rum erbjuder nya upplevelser och funktioner, bland annat i form av att erbjuda besökaren olika nivåer av synlighet. I det nya förslaget kan besökaren exempelvis sitta upphöjt på *Läktaren* och sitta i marknivå omgärdad av grönska på *Picknicken*. En aspekt som vi hade kunnat undersöka noggrannare i projektet är vad som händer mellan dessa rum och vilka vistelsekvaliteter som finns där.

Eftersom vi valt att gestalta en publik och central yta i staden är trygghetsaspekten extra viktig. Här kan grönska bidra till ökad trygghet då den ökar platsens attraktivitet genom estetiska aspekter. Samtidigt har det varit en svårighet att balansera växternas rumsliga funktion med trygghetens behov av öppna siktlinjer. Det är möjligt att vissa delar av gestaltningen uppfattas som en större trygghetsrisk än andra, exempelvis *Skogen* med en relativt tät struktur av stora och små trädurnor, speciellt med tanke på att vi begränsats i belysningsmöjligheterna av befintliga elnät på platsen. För att öka känslan av trygghet på torget har vistelseytorna designats med fler utgångar och med siktlinjer över torget. Trygghetsaspekten har också beaktats genom att placera modulgrupperna i kantonerna av torget, vilket gör att besökare upplever sig ha skydd i ryggen och uppsikt över platsen.

Gällande tillgänglighet finns en risk att sittlandskapen och de informella sittplatserna inte möter alla besökares behov, vilket kan utesluta grupper och därmed reducera delaktighetsaspekten. För att öka sittmöblernas möjlighet att möta fler behov har ett ryggstöd designats som går att fästa på modulerna.

En fördel med att arbeta med tillfällig arkitektur är att det ger utrymme att våga testa nya funktioner (Zimm 2016). Utifrån det skapade vi ett förslag på låga växtbäddar av ängsmattor, vilket vi valt att kalla *H-Äng*. Här ska besökarna få en nära kontakt med grönskan och uppmuntras till ett nytt sätt att vistas i och med grönska i stadsrummet. Eftersom deras funktion och förmåga att klara av slitage är relativt oprövad ser vi det framför allt som ett uppseendeväckande element på torget som får utvärderas över tid. Genom att ge modulerna hjul kan användarna utforska egna aktiviteter och sociala sammanhang, samt hitta den plats på torget de helst vill vistas på. Denna typ av inbjudande att interagera med platsen menar Eggertsen Teder (2028) ökar människors förankring till platsen och bidrar till platsens attraktivitet.

PLATSENS BEFINTLIGA OCH NYA IDENTITET

För att bevara och förstärka Vaksala torgs befintliga identitet utgår projektet ifrån de principer som presenteras i avsnittet "*Att bevara och förstärka ett torgs identitet*". Konceptet tar avstamp i Vaksala torgs identitetsskapande element, såsom UKK:s och Vaksalaskolans fasader samt fontänskulpturen. Dessa har inspirerat formgivningen, den övergripande strukturen och bevarandet av siktlinjer. För att bryta upp det kvadratiska rummet och skapa nya riktningar på torget utgår gestaltningen i ett strålmönster från fontänen. Detta bidrar även med att fontänens placering på torget förstärks. Ytterligare beaktas torgets identitet som marknads- och evenemangstorg genom att möjliggöra ytor för dessa funktioner. Det kan däremot finnas en risk i att placera ut möbler på det annars öppna torget, i och med att öppenheten i sig är ett identitetsskapande element och en stor kvalitet. Den tillfälliga platsaktiveringen erbjuder möjligheten att väga de nya vistelsevärdena mot torgets befintliga öppenhet innan en permanent omvandling. En ytterligare aspekt som kan undersökas vidare är hur strålmönstret, som förändrar torgets riktningar, påverkar platsens identitet.

Det nya förslaget innebär att växterna blir en del av identiteten på platsen. För att skapa en identitetsstark växtgestaltning har vi arbetat med färgstarka, kontrasterande accenter som kan fånga besökarens uppmärksamhet. Färgupplevelsen förstärks genom att träytorna på planteringslådorna speglar färgvalen på växterna.

Project for Public Spaces (2016) samt Zimm 2016 lyfter den tillfälliga arkitekturens möjlighet att aktivera en plats. Vi ser potential i att det nya förslaget kan förstärka befintliga kulturella och sociala tillställningar på torget. De nya vistelseytorna samspelar med omgivande verksamheter, genom att exempelvis *Läktaren* och *Picknicken* blir platser där matgäster från marknaden eller elever från Vaksalaskolan kan slå sig ner, samt *Scenen* som kan fungera som en förlängning av UKK:s verksamhet. Å andra sidan reflekterar vi nu i efterhand över att gestaltningen till viss del förutsätter externa aktörer för att platsen ska aktiveras. Eftersom torget i dagsläget redan har en viss aktivitetsnivå genom foodtrucks, marknader och evenemang, har vårt fokus varit att stödja dessa befintliga funktioner.

FLEXIBLA LÖSNINGAR

Detta kapitel redogör gestaltningens flexibilitet utifrån principerna i avsnittet “Ett flexibelt torg”, vi diskuterar flexibilitetsaspekten av förslaget och gestaltningens möjlighet att stå ute året runt i fem års tid.

För att möjliggöra för fortsatta evenemang och marknader på torget skapar vi ett flexibelt, modulärt system av perennbäddar, busk- och trädlådor samt sittmoduler som är lätta nog att flytta med hjälp av hjullastare. Gestaltningen har anpassats till Vaksala torgs befintliga funktion genom:

1. Flyttbara moduler,
2. Bevarade oprogrammerade ytor för foodtrucks och marknader,
3. Hänsyn till tekniska aspekter såsom elskåp, brunnar, buller, solläge och tillgänglighet.

Vår utbildning har främst fokuserat på permanenta lösningar, vilket gjort att många av de frågor vi stött på – såsom konstruktion, skötsel och anpassningsbarhet varit nya för oss. För att undvika att förflyttandet av moduler leder till ett osammanhängande uttryck på torget förväntas modulerna fortfarande följa riktningarna av strålmönstret från fontänen. I och med den övergripande strukturen finns en frihet i att med modulerna kunna skapa olika typer av rum.

Växtmaterialet har anpassats för att ha kvarstående kvaliteter året runt. Träd och buskar har, utöver krav på trivsel i stadsmiljö och torktålighet, till stor del valts utifrån säsongsaspekter. Genom exempelvis körsbär med vårbloomning, höstfärgade lönnar och städsegrön svarttall säkerställs estetiskt värde och blickfång under årets alla faser. För träden används flerstammiga kvaliteter för att få till större krontäckning sommartid. Vissa växtval, såsom klockranka, lökväxter och vallmo är kortlivade men har valts för att säkerställa blomning under projektets inledande skede. En förhoppning är att växterna återplanteras på en ny plats efter projektets slut kan.

En medveten prioritering i projektet har varit användningen av perenna växter i växtbäddarna, främst ur ett hållbarhetsperspektiv. Det innebär dock att gestaltningen, särskilt vintertid, riskerar att upplevas som mindre estetiskt tilltalande jämfört med säsongsbundna, ofta blomrika tillfälliga planteringar, såsom exempelvis Levande Stockholm till viss del arbetar. Och att säsongsvariationen, vilket *Project for Public Spaces* (2005) lyfter fram som en viktig faktor för ett levande torg, inte blir tillräckligt stark. Vi ser ett värde i att följa upp hur det föreslagna växtmaterialet presterar över tid, både vad gäller dess förmåga att skapa rumslighet och att bidra till långsiktig vistelsekvalitet. En sådan uppföljning skulle kunna ge viktig kunskap om hur perenner fungerar i tillfälliga strukturer, inte minst under vinterhalvåret, samt hur de påverkar torgets karaktär under olika säsonger.

Modulerna byggs i trä för att tåla utomhusbruk under en femårsperiod och samtidigt ha en låg klimatpåverkan. Träet är till stor del är obehandlat, med undantag för de målade sidorna. Att materialet förväntas stå på platsen året om minskar behovet av transport och förvaring under projektets levnadslängd.

ATT ARBETA MED GRÖNSKA SOM MATERIAL

De gröna kvaliteterna införs i form av perenn- och lökplanteringar samt lådor för buskar, klätterväxter och träd. Dessa har utformats tillsammans med sittmöblerna för att skapa möjlighet för nära kontakt mellan besökare och grönska. Det gröna materialet bidrar till platsen med rumskapande, estetiska och sensoriska kvaliteter, vilket ökar platsens attraktivitet och hälsofrämjande förmåga. Vi har i förslaget framförallt tillfört grönska i mark- och mellanskikt, vilket tidigare saknades på torget. Detta gör att grönskan går att uppleva i en mer mänsklig skala, samt att det skapas varierande rumsliga upplevelser på torget. Planteringarna fungerar i många fall som en avskiljare mellan det stora rummet och sittplatserna.

Växtvalen har anpassats efter platsens mikroklimat – soligt, vindutsatt och med begränsad jordvolym – vilket ställer krav på torktålighet. I och med att vi valde att göra förslaget mer flexibelt genom flyttbara moduler, uppstod begränsningar i planteringarnas vikt och därmed en begränsning i jordvolym. Detta gjorde att vi fick anpassa planteringsbäddarnas höjd, jordmån och även växtmaterialets krav på torktålighet. I enlighet med *figur 3* har jorddjup och jordvolym anpassats efter växtmaterial. Begränsningar i växtbäddarnas jordvolym åtgärdas delvis även genom vattenmagasin, som även används i projekt som Levande Stockholm. Vi ställer oss nu i projektets slutskede frågan om projektet hade gynnats av en mer fri inställning till de tekniska och praktiska begränsningar som fanns för att experimentera mer kring möjligheterna av grönska i tillfällig platsaktivering.

I växtgestaltningen har vi använt Robinsons principer som guide för att skapa både en intressant och välbalanserad upplevelse genom växtmaterialet. Växtbäddarnas uttryck i form av återkommande färger avser att skapa en visuell balans och rytm över torget. Genom att skapa större växtytor med modulerna upplever besökaren i farten de enskilda bäddarna som en sammanhängande helhet, medan den som väljer att sätta sig ner kan uppleva bäddarnas färgval i detalj och urskilja de enskilda arterna. Växtbäddarna i lila, gult och rött bildar accenter med blomsterprakt genom lökväxter och perenner, medan de större baserna avser att säkerställa estetiskt värde året om och hjälper till att balansera upp accenterna.

GENOMFÖRBARHET OCH VIDARE FORSKNING

När det gäller förslagets genomförbarhet bedömer vi det som realistiskt, då gestaltningsnivån är detaljerad och konkretiserad. Samtidigt finns det aspekter som kräver vidareutveckling för att med säkerhet kunna bedöma förslagets praktiska möjligheter. En aspekt som hade stärkt projektet är en dialog med aktörer och medborgare, vilket i en verklig situation hade kunnat bidra till ett mer förankrat och behovsstyrt projekt.

Vi ser det föreslagna projektet som ett potentiellt första steg i en långsiktig utvecklingsprocess för Vaksala torg utöver projektets femåriga tidsplan. Den flexibilitet vi tillhandahåller i förslaget öppnar upp för att justera placeringen av modulerna efter medborgarnas synpunkter. Detta skapar en möjlighet att under en femårsperiod pröva olika aspekter av platsens rumslighet, funktion och användning, vilket kan ge värdefulla insikter inför en framtida permanent omvandling. För att dessa insikter ska kunna tillvaratas krävs dock att förslaget följs upp genom systematisk utvärdering. En särskilt intressant frågeställning rör grönskans roll och påverkan: *Hur har grönskan bidragit till platsens funktion, attraktivitet och upplevelse?*

Genom projektet hoppas vi visa hur vistelsevärden kan stärkas på Vaksala torg genom tillfällig platsaktivering med fokus på grönska, och samtidigt möjliggöra för fortsatt evenemangs- och marknadsaktivitet. Med förslaget vill vi öppna upp för en dialog hur Vaksala torg kan gestaltas grönare vid en permanent omgestaltning, så att besökare kan dra del av grönskans positiva effekter för hälsa och välmående. Vi ser även en potential att använda samma typ av platsspecifikt gestaltande med mycket fokus på gröna kvaliteter på andra platser.

REFERENSER

AJ Landskap. (u.å.). *Temporär platsbildning på Gustav Adolfs torg*. <https://www.aj-landskap.se/projekt/sommar-torg-gustav-adolfstorg/> [2025-06-04]

Boverket. (2019). *Hälsa, estetik och sociala relationer*. <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/teman/ekosystemtjanster/praktiken/estetik/> [2025-05-30]

Boverket. (2025). *Placemaking - gemensamt platsskapande*. <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/stadsutveckling/brottsforebyggande-och-trygghetsskapande-atgarder/metoder/kunskapsinhamtning/placemaking/> [2025-06-04]

Carmona, M. (2014). *The Place-shaping Continuum: A Theory of Urban Design Process*. Journal of Urban Design, 19:1, 2-36. <https://doi.org/10.1080/13574809.2013.854695> [2025-03-27]

Courage, C., Borrup, T., Rosario, JM., Legge, K., Mckeown, A., Platt, L. & Schupbach, J. (2020). *The Routledge Handbook of Placemaking*, Taylor & Francis Group, Oxford. Available from: ProQuest Ebook Central. [2025-01-30].

Eggertsen Teder, M. (2018). *From Outsideness to Insideness - Placemaking in Public Space*. Diss. NTNU. <https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/handle/11250/2575645> [2025-02-20]

Gehl, Jan. (2011). *Life Between Buildings: Using Public Space*, Island Press, 2011. ProQuest Ebook Central, <https://ebookcentral.proquest.com/lib/slub-ebooks/detail.action?docID=3317590>. [2025-03-27]

George King Architects. (u.å.). *Re-green North Kensington*. <https://georgekingarchitects.com/portfolio-item/4790/> [2025-06-04]

Hartig, T., Mitchell, R., de Vries, S. & Frumkin, H. (2014). *Nature and Health*. Vol. 35, Issue 1, Annual review of public health, 18 Mar 2014. https://slu.primo.exlibrisgroup.com/discovery/fulldisplay?docid=cdi_scopus_primary_2_s2_0_84897052253&context=PC&vid=46SLUB_INST:SLUB_V1&lang=sv&search_scope=MyInst_and_CI&adaptor=Primo%20Central&tab=Everything&query=any,contains,nature%20and%20health&offset=0 [2025-02-29]

Hasselfors Garden. (u.å.). *Växtjord typ C*. <https://www.hasselforsgarden.se/produkter/tradplanteringsjord-typ-c/> [2025-02-28]

Krupinska, J. (2014). *What an Architect Student should know*. 1 uppl., Taylor & Francis.

Madden, K. (2018). *How to turn a place around: A placemaking handbook*. Project for Public Spaces.

Malmö Stad. (2023). *Sommartorg på Davidshallstorg 2024-2026*. <https://motenmedborgarportal.malmo.se/welcome-sv/namnder-styrelser/tekniska-namndens-trafikutskott/mote-2023-11-07/agenda/g-tjansteskrivelse-tru-231107-sommartorg-pa-davidshallstorgpdf?downloadMode=open> [2025-06-04]

Meyer, E. (2008). *Sustaining beauty: The performance of appearance*. Journal of Landscape Architecture, 3:1, <https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/18626033.2008.9723392?needAccess=true> [2025-02-28]

Perrault, E., Lebisch, A., Uittenbogaard, C., Andersson, M., Skuncke, M., Segerström, M., Svensson Gleisner, P & Pere, P. (2020). *Placemaking in the Nordics: a guide to co-creating safe and attractive public spaces in the Nordic region*. Version 1, 2020. Future Place Leadership, LINK arkitektur, Stiftelsen Tryggare Sverige. https://linkarkitektur.com/sites/default/files/paragraph/field_files/Handbok%20i%20nordisk%20placemaking.pdf [2025-04-21]

Pettersson, A., Malmberg, J., Emilsson, T., Jägerhök, T. & Capener, C. (2021). *Grönatakhandboken*. Utgåva 2. Stockholm: Svensk Byggtjänst. <https://gronatakhandboken.se/pdf/> [2025-03-20].

Project For Public Spaces. (2016). *The case for healthy places: improving health outcomes through placemaking*. https://cdn.prod.website-files.com/581110f944272e4a11871c01/5f1063db7fd2ac4eb8658343_5a626855e-27c0000017efc24_Healthy-Places-PPS.pdf [2025-04-21]

Project For Public Spaces. (2005). *10 PRINCIPLES FOR SUCCESSFUL SQUARES*. <https://www.pps.org/article/squaresprinciples> [2025-02-28]

Robinson, N. (2016). *The Planting Design Handbook*. Vol Third edition. Routledge. <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nlebk&AN=1062537&site=ehost-live> [2025-03-13]

Schlickman, E & Domlesky, A. (2019). *Field Guide to Life in Urban Plazas: A Study in New York City*. SWA Group. https://swaengineers.com/wp-content/uploads/2019/08/Field-Guide-to-Life-in-Urban-Plazas_digital1.pdf [2025-05-10]

Stockholms Stad. (2023). *Levande Stockholm sommaren 2024*. Platser och fortsatt utveckling. <https://insyns-verige.se/documentHandler.ashx?did=2047430> [2025-06-04]

Stångby. (2024). *Planteringsdjup och trädets vikt*. <https://stangby.nu/planteringsdjup-och-tradets-vikt/> [2025-04-05]

Svenskt trä. (2021). *Montering av trall*. Föreningen Sveriges Skogsindustrier. Utgåva 2:2021. <https://www.sven-sktrra.se/siteassets/5-publikationer/pdf/montering-av-trall-2021-publikation.pdf> [2025-03-02]

Svenskt trä. (2021). *Densitet träprodukter*. Föreningen Sveriges Skogsindustrier. <https://www.traguid-en.se/om-tra/materialet-tra/traets-egenskaper-och-kvalitet/densitet1/densitet-traprodukter/?previousState=100000> [2025-04-05]

Swecon (u.å). *Hjullastare*. https://www.swecon.se/produkter/maskiner/hjullastare/?gad_source=1&gad_campaignid=22386625659&gbraid=0AAAAoKbTyhkF87_7wR19Jvba3jHUszob&gclid=Cj0KCQjwgIXCBhDBARISAEELC9ZgRDImwS45jvHcgPVb5l6EwEdumNORq2Vy-tx1Jkeh9k2ahFACsYtgaAiRBEALw_wcB [2025-06-04]

Upplands museet. (2025). *Fontänskulptur av Axel Wallenberg, "Händelser kring ett torg - till arbetets lov", Vaksala torg, Uppsala*. <https://digitaltmuseum.se/011013952456/fontanskulptur-av-axel-wallenberg-handelser-kring-ett-torg-till-arbetets> [2025-06-04]

Uppsala Nya Tidning, UNT. (2025). *Så växte östra staden fram ur åkermarken* <https://www.unt.se/nyheter/upsala-kommun/artikel/sa-vaxte-ostra-staden-fram-ur-akermarken/pr53x1ql> [2025-06-04]

Uppsala Kommun. (2024a) *Mål och Budget 2025*. <https://www.upsala.se/contentassets/6adf-c6118e224704ad5f55cde204764e/mal-och-budget-2025-med-plan-for-2026-2027.pdf> [2025-05-30]

Uppsala kommun. (2025). *Hyr Vaksala torg till ett evenemang*. <https://www.upsala.se/Kultur-och-fritid/arrangera-evenemang/hyr-vaksala-torg-till-ett-evenemang/> [2025-02-28]

Uppsala Kommun. (2024b). *Sommargator, sommar- och vintertorg 2024*. <https://www.upsala.se/contentassets/4731899f8b364f519503851a28d39c4a/5.-sommargator-sommar--och-vintertorg-2024.pdf> [2025-05-30]

Uppsala kommun. (2024c). *Snöröjning och halkbekämpning*. <https://www.upsala.se/gator-och-trafik/trafiksakerhet-och-underhall/snorojning-och-halkbekampning/> [2025-02-28]

Uppsala Kommun. (2025a). *Uppsalas sommargator*. <https://www.upsala.se/kampanjsidor/sommargator/> [2025-05-30]

Uppsala Kommun. (2025b). *Torghandel på Vaksala torg*. <https://www.upsala.se/foretag-och-naringsliv/tillstand-och-regler--forsaljning-livsmedel-och-servering/torghandel-och-street-food/torghandel-pa-vaksala-torg/> [2025-06-04]

Urban Systems & Translink. (2020). *Tactical Urbanism Toolkit: A guide to demonstration and interim projects focused on active transportation and placemaking*. <https://www.translink.ca/-/media/translink/documents/rider-guide/travelsmart/tactical-urbanism-toolkit.pdf> [2025-04-20]

Vegtech. (2024) . *Perennmatta, produktdatablad*. https://vegtech-prod.storage.googleapis.com/wp-content/uploads/2024/02/VegTech_PDB_Perennmatta_SE.pdf [2025-04-05]

Zimm, M. (2016). *Tillfällig arkitektur ger plats för kultur*. <https://start.stockholm/globalassets/start/om-stockholms-stad/utredningar-statistik-och-fakta/utredningar-och-rapporter/kultur-och-stadsutveckling/tillfallig-arkitektur-ger-plats-for-kultur-t.pdf> [2025-03-13]

FIGURFÖRTECKNING

Figur 1. Fotografi av © Emma Larsson Udd (2025).

Figur 2. Fotografi av © Emma Larsson Udd (2025).

Figur 3. Fotografi av © Lisa Wikström (2025).

Figur 4. Fotografi av © Emma Larsson Udd (2025).

Figur 5. Fotografi av © Emma Larsson Udd (2025).

Figur 6. Fotografi av © Klara Andén (2024).

Figur 7. Fotografi av © Klara Andén (2024).

Figur 8. Illustration av © Emma Larsson Udd (2025) baserad på bild från George King Architects, Re-green North Kensington.

Figur 9. Fotografi av © Lisa Wikström (2024).

Figur 10. Illustrationer och fotografier av © Lisa Wikström och Emma Larsson Udd (2025).

Figur 11. Illustration av © Emma Larsson Udd (2025) baserad på bild från Gröna takhandboken.

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

☒ JA, jag, Lisa Wikström har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

☒ JA, jag, Emma Larsson Udd har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

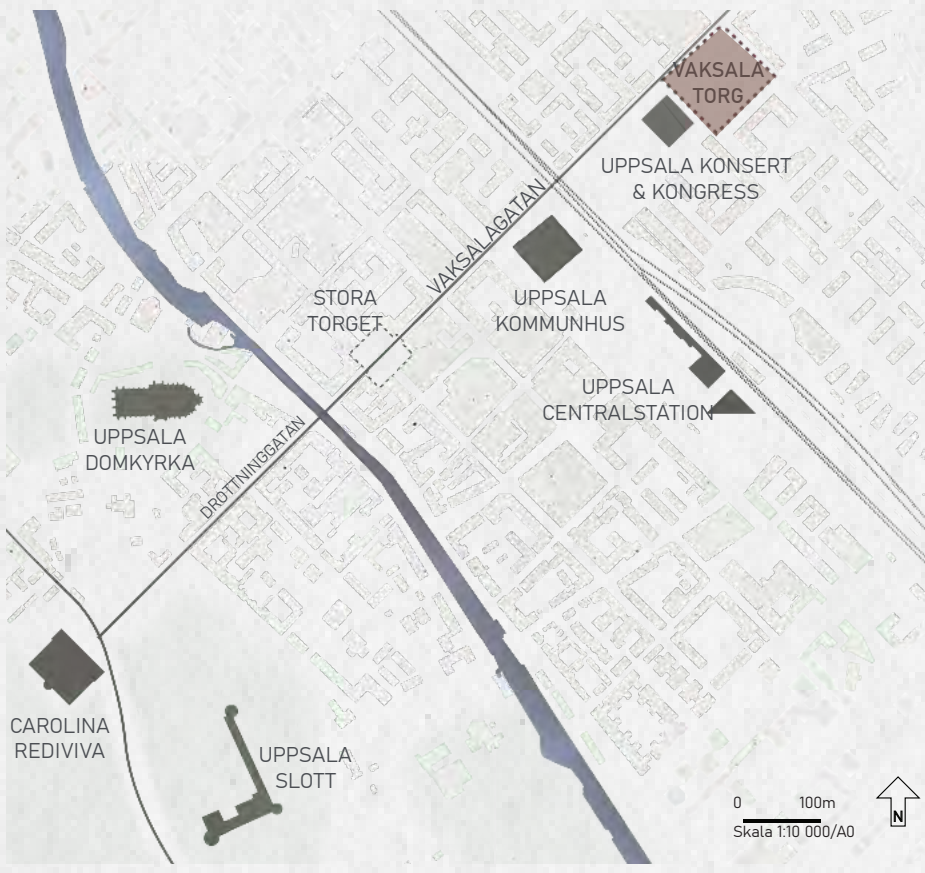
☐ NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.

GRÖN NÄRVARO I ETT FÖRÄNDERLIGT RUM

ETT TILLFÄLLIGT GESTALTNINGSFÖRSLAG PÅ VAKSALA TORG

Vaksala torg omvandlas genom tillfällig platsaktivering till en grön och livfull plats. Under fem års tid möbleras torget med med ett system av moduler som skapar nya vistelsestyor i grönska. Förslaget skapar möjligheter till vardaglig användning samtidigt som det tar hänsyn till platsens befintliga funktion som ett evenemangstorg. Med enkla medel växts torget till liv genom platsaktivering där nya funktioner och rumsligheter testas.

VAKSALA TORG IDAG

LÄGE I STADEN
Vaksala torg ligger strax nordöst om Uppsala centralstation och är en av de mest centrala mötespunkterna öster om järnvägen.

ETT MARKNADS- OCH EVENEMANGSTORG

Torget har en lång historia av marknader och evenemang i staden, vilket även anses vara torgets kulturhistoria. Torget utgörs av ett stort, öppet rum med smågatan. År 2007 invigdes Uppsala Konsert & Kongress (UKK) på torget vilket präglar platsen idag. Runt Vaksala torg finns en stor tillgång till service och restauranger, samt Vaksalaskolan som är en skola för barn F1-9 och som designats av den kända Uppsalaarkitekten Gunnar Leche år 1927.

Uppsala Konsert & Kongress, präglar platsen genom sin storlek och formstarka fasad. © Lisa Wikström

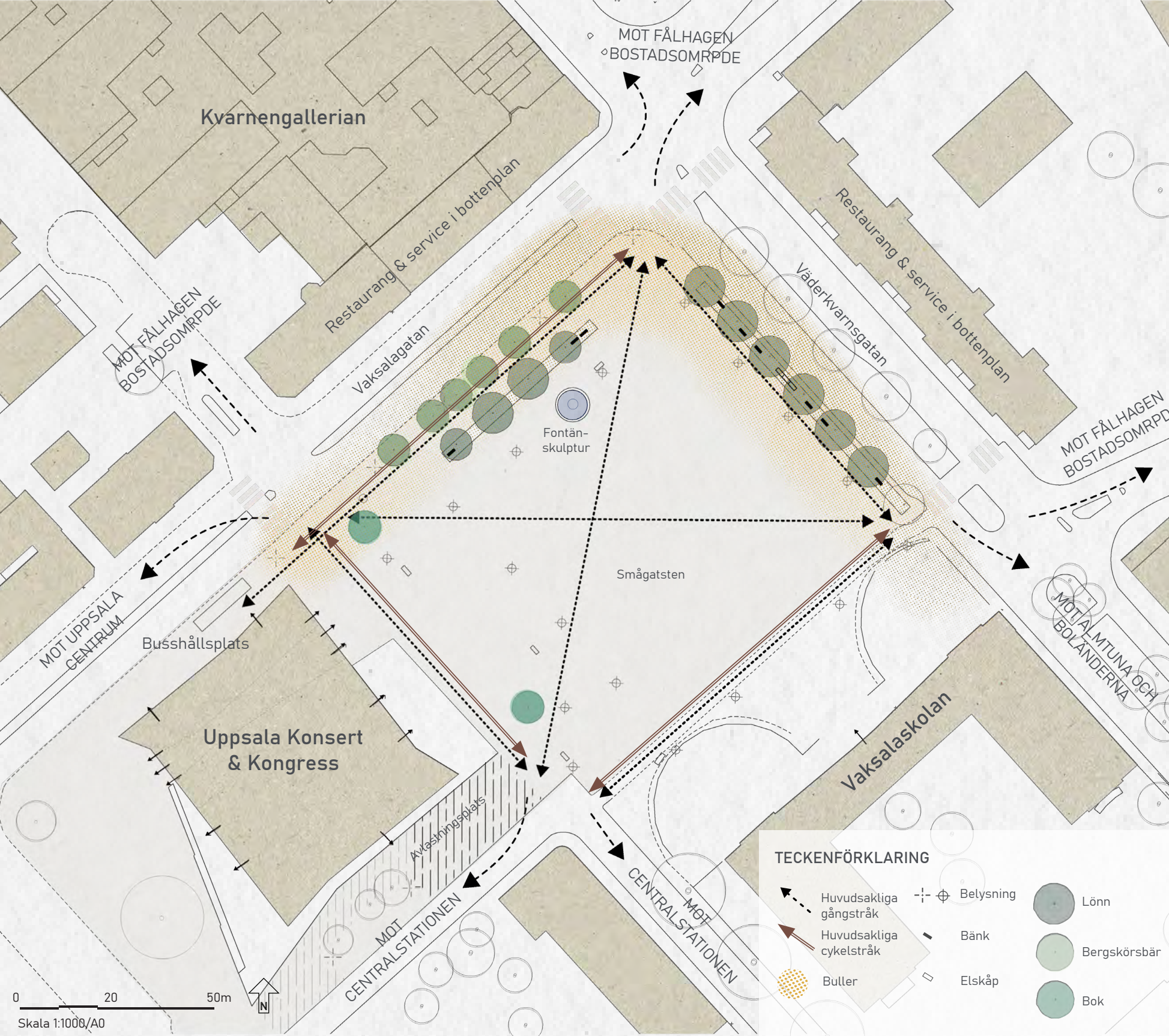
Vaksalaskolan vars ljusgröna fasad utgör ett av torgets väggar. © Lisa Wikström

Fontänsculpturen; Händelser kring ett torg - Till arbetslivets lov. Designad av Axel Wallenberg år 1964. © Emma Larsson Udd

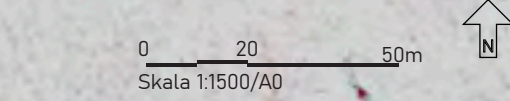
Trädraderna av lönnar utgör tillsammans med sittbänkar de befintliga vistelseytorna med trädskronorna som tak. © Emma Larsson Udd

FÖRSLAGET

Omvandlingen skapar nya vistelsevärden samtidigt som den beaktar de befintliga kvaliteterna och funktionerna. Förslaget bygger på flertal mindre moduler som i grupp skapar vistelsestyor och stora sammanhängande ytor av växtlighet. På så sätt skapas ett nytt landskap på torget som erbjuder trevliga sittplatser, sociala mötesplatser, möjlighet till lek samt estetiska och sensoriska kvaliteter.

Det tidigare stora öppna rummet delas upp i mindre platser på torget, vilket erbjuder större variation i upplevelser och möjlighet till vistelse.

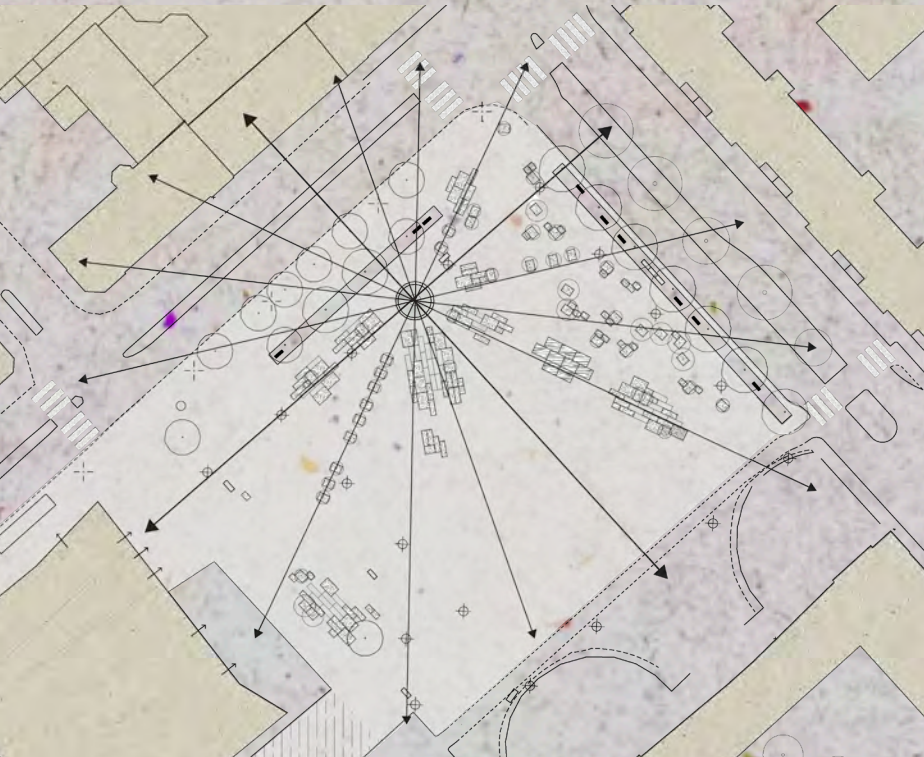

NYA VISTELSESTYOR MED HÄNSYN TILL BEFINTLIGA FUNKTIONER

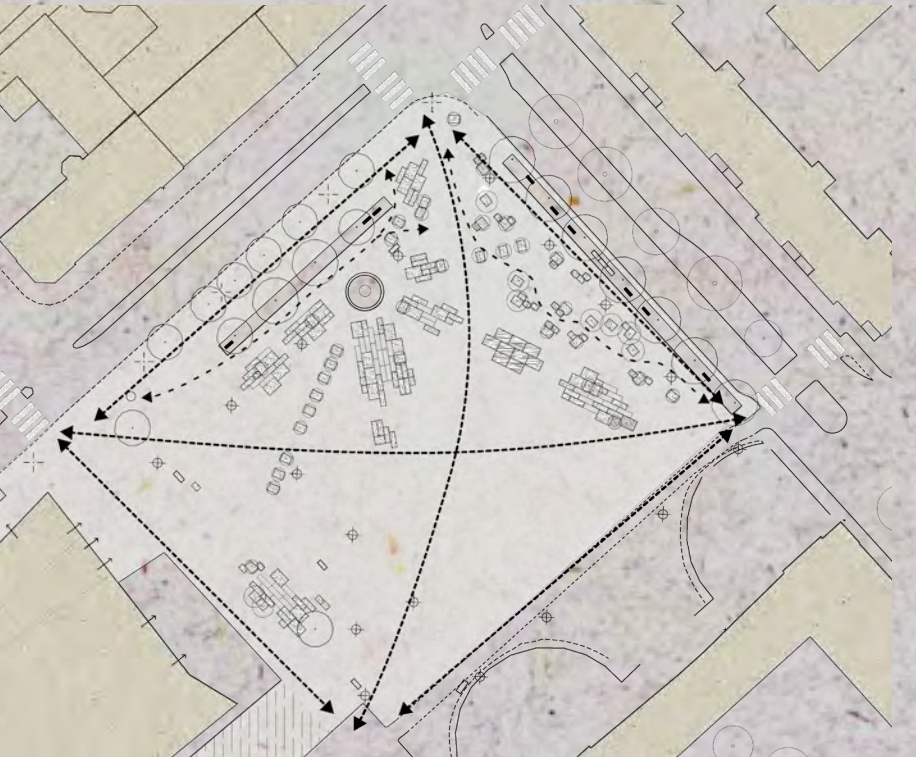
Möbleringen är koncentrerad i torgets norra hörn, vilket nyttjar de befintliga trädskronorna, det bästa solläget och gör det möjligt att njuta av siktlinjer mot UKK och Vaksalaskolan. Strukturen har flyttats in en bit på torget för att undvika buller. En samling av moduler har placerats intill UKK för att skapa ett möte mellan gestaltning och byggnad. En yta lämnas för fortsatt marknad- och foodtrucksverksamhet.

NYA RIKTNINGAR UTIFRÅN FONTÄNEN

I norra hörnet finns även den befintliga fontänsculpturen, som vi förstärker genom att rikta grupperna av moduler mot fontänens mitt. Strålarna är ett resultat av att vilja förankra modulerna i befintliga riktningar på torget och samtidigt ge möblerna en tydlig struktur att följa för att besökaren bättre ska förstå platsen.

MER HÄNDELSERIKA STRÅK

Stråken bevaras delvis för att främja gångvänlighet, men upplevelsen förstärks genom grönskan. Det bildas även nya mer händelserika stråk mellan modulerna.

ÖKADE GRÖNA VÄRDEN

Mer grönska införs på torget, framförallt i mark- och mellanskikt för fler estetiska, sensoriska och rumsliga upplevelser som saknas på platsen idag.

RUMMEN PÅ TORGET

Genom att kombinera modulerna skapas mindre platser på torget: **Skogen**, **Picknicken**, **Läktaren** och **Scenen** och ett antal ytterligare ytor där växtbäddarna placerats tätt intill varandra för att skapa en upplevelse av sammanhängande växtlighet. I norra hörnet finns en grönskande entré som lockar besökare in på torget.

Scenen, skapar ett möte mellan UKK och resterande gestaltning. Den öppnar upp för kulturevenemang, men även social aktivitet i vardagen.

Picknicken, här kan flera sällskap avnjuta en måltid eller slå sig ner för en stund med känslan av att sitta omringad av blommor och grönska.

H-äng, för att återskapa en naturupplevelse på torget finns låga växtbäddar med stilttillgämpligt växtmaterial som påminner om en mindre äng. För att bjuda in besökaren till att interagera med torgets moduler har modulerna fått hjul och halften är även försedda med ett klätternät.

Läktaren, hittas på torgets bästa solläge och genom att stapla modulerna får besökarna möjlighet att sitta upphöjt med siktlinjer över torget.

Skogen, Genom att placera många träd- och buskurnor intill varandra skapar vi en plats på torget som både bidrar med ett avsvälsande mikroklimat och som kan göra en promenad genom torget mer varierad och upplevelserik. Skogen bidrar också till att minska buller och oönskade siktlinjer mot vägen.

RUMSLIGHET PÅ TORGET

Modulerna bildar ett landskap av gröna öar. Det tidigare öppna torget delas nu upp i mindre rum.

Platsen upplevs rik på grönska samtidigt som mellanrummen är lätta nog för att besökaren ska känna sig trygg och fri i sin rörelse.

Belysningen genom ljusslingor binder ihop de olika rummen och hjälper besökaren att förstå platsen kvällen.

FLEXIBILITET

Att dela in gestaltningen i mindre moduler gör det möjligt att behålla en flexibilitet på platsen, då modulerna enkelt kan flyttas med hjälp av maskin. Det gör att gestaltningen kan möta torgets varierade behov, oavsett om det är vardag eller dags för evenemang.

ORIGINALPLAN

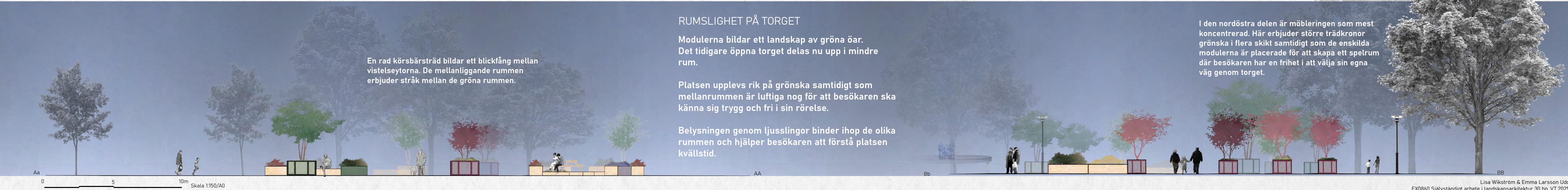
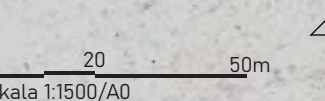
För att bibehålla torgets befintliga funktioner, såsom foodtrucks och lördagsmarknad, har en del av torgets yta lämnats helt fri. Vid möblering av torget har också fri väg för större fordon och angränsning till elskåp tagits i beaktande.

ALTERNATIV GESTALTNING VID STORA EVENEMANG

Planen visar ett alternativt scenario där en del av modulerna flyttats för att skapa mer utrymme för marknadsstånd. De större vistelseytorna står kvar och kan nyttjas under evenemanget.

ALTERNATIV GESTALTNING FÖR ATT FÖRSTÄRKA MINDRE EVENT

Vi ser möjligheten för ännu fler evenemang på torget. I det här scenariot har **Läktaren** och **H-äng** flyttats till **Scenen** för att skapa en ny samlingsplats vid ett event.

En rad körbärsträd bidrar till blickfång mellan vistelseytorna. De mellanliggande rummen erbjuder stråk mellan de gröna rummen.

I den nordöstra delen är möbleringen som mest koncentrerad. Här erbjuder större trädskronor grönska i flera skikt samtidigt som de enskilda modulerna är placerade för att skapa ett spelrum där besökaren har en frihet i att välja sin egna väg genom torget.

Modulerna har designats för att kunna kombineras på många olika sätt och samtidigt bibehålla ett enhetligt designspråk oavsett placering. Sittmodul och perennbäddar har en rektangulär form som återspeglar UKK:s formstarka fasad. Formerna tillsammans med starka färgval skapar ett spännande mosaikmönster på torget.

En bädd vars växter främst består av flera sorter prydnadsgräs som bidrar med intressanta texturer samtidigt som den skira höjden fungerar som en fond till de övriga växterna. På våren när gräset klippts ner sticker tulpaner upp bland tuvorna.

Den lila accentbädden startar tidigt sin blomning med vårlökar som krokus, två sorters tulpaner och trädgårdsiris innan blomningen övergår i de lila perennerna med ett buskigt växtsätt.

Den gula bädden har inspirerat av den inhemska floran med en kombination av kummin, sollöga (med dill-lik blad), röllika och äkta johannesört. Som ett utropstecken i den annars relativt lågintensiva kompositionen blommar den gula stäpliljan i maj-juni. På våren fylls bädden av två sorters narcissus.

Mindre växtbäddar med olika karaktär och roll i kompositionen skapar tillsammans en sammanhängande växtgestaltning på torget. Växtligheten upplevs som ett mosaikmönster när växtlådorna placeras intill varandra.

I gestaltningen finns två olika typer av perennbäddar där två större bäddar utgör "baser" i växtkompositionen och tre stycken som är mer anade att utgöra utroptecken i gestaltningen och stå för majoriteten av färg och bloming. Utöver perennbäddarna finns tre olika storlekar av busk- och trädurnor samt en urna för klätterväxter. För att förstärka bäddarnas olika karaktär matchas modellerna med växtligheten.

Med städse- och vintergröna växter bidrar denna bädd med en lågintensiv men stabil grönska året runt. Trots sitt enkla uttryck när det kommer till färg finns många intressanta texturer och på sommar och vår sticker mindre lökväxter och perenner upp i planteringen

Med hjälp av blommor såsom solhatt, daglilja och rostfingert får bädden en lång blomningstid och en extra uppseendeväckande bloming på sensommaren. För att förstärka de röda nyanserna kontrasterar vårtörels gula färg.

Furu

För att få så mycket höjd som möjligt har klockrankan valts ut som klätterväx. Klockrankan måste bytas ut varje säson men är mycket snabbväxt och kommer därför bidra med både vertikal grönska och blomning på platser

I diagrammet presenteras växtdynamiken och händelser på torget över året. Växtmaterialet stödjer viktiga tidpunkter genom att skapa stora estetiska kvaliteter. Den prickade linjen följer projektets första året, från etablering till utvärdering.

Över fem års tid finns möjligheten att samla reaktioner, åsikter och tankar kring ett grönnare och mer vistelsevänligt Vaksala torg. På så sätt fungerar förslaget som ett test inför en permanent omvandling av torget och i takt med att växtmaterialet växer i storlek är förhoppningen att medborgarna får en ökad kontakt med naturen i stadsrummet

H-ÄNG

För att besökaren ska få mer kontakt med naturkänslan och en möjlighet att interagera med platsen är dessa moduler gestaltade. Genom ett klätternät kan besökaren få en nä upplevelse med grönskan och på de utan nä kan besökaren få en direktkontakt och utman sin uppfattning av vad urban grönska innebä

Modulerna har till skillnad från de övriga modulerna försetts med hjul vilket möjliggör ytterligare interaktion. Det gör även att de kan förflyttas utifrån besökarens önskemål.

Modulerna väger ca 400 kg vilket innebär att man tillsammans kan flytta runt modulerna över torget.

Scenen utgår en möjlighet att bjuda in fler aktörer och medborgare till kulturella aktiviteter på torget.

MODELL

Modellen förmedlar förslagets flexibilitet och rumslighet. Ett utsnitt har tagits från torgets nordöstra del i skala 1:50, där *läktaren* och delar av *skogen* ingår för att inkludera olika typer av modulerna. Syftet med modellen är att en läsare ska kunna sätta sig in i förslaget genom interaktion och samtidigt visa på fördelen med de tillfälliga lösningarna, att det finns utrymme för att göra förändringar både utefter medborgarnas synpunkter och under enskilda tillfällen.

DETALJER

Här erbjuder modellen ett nytt perspektiv och redovisar känslan av att vara omringad av grönska.

INTERAKTION

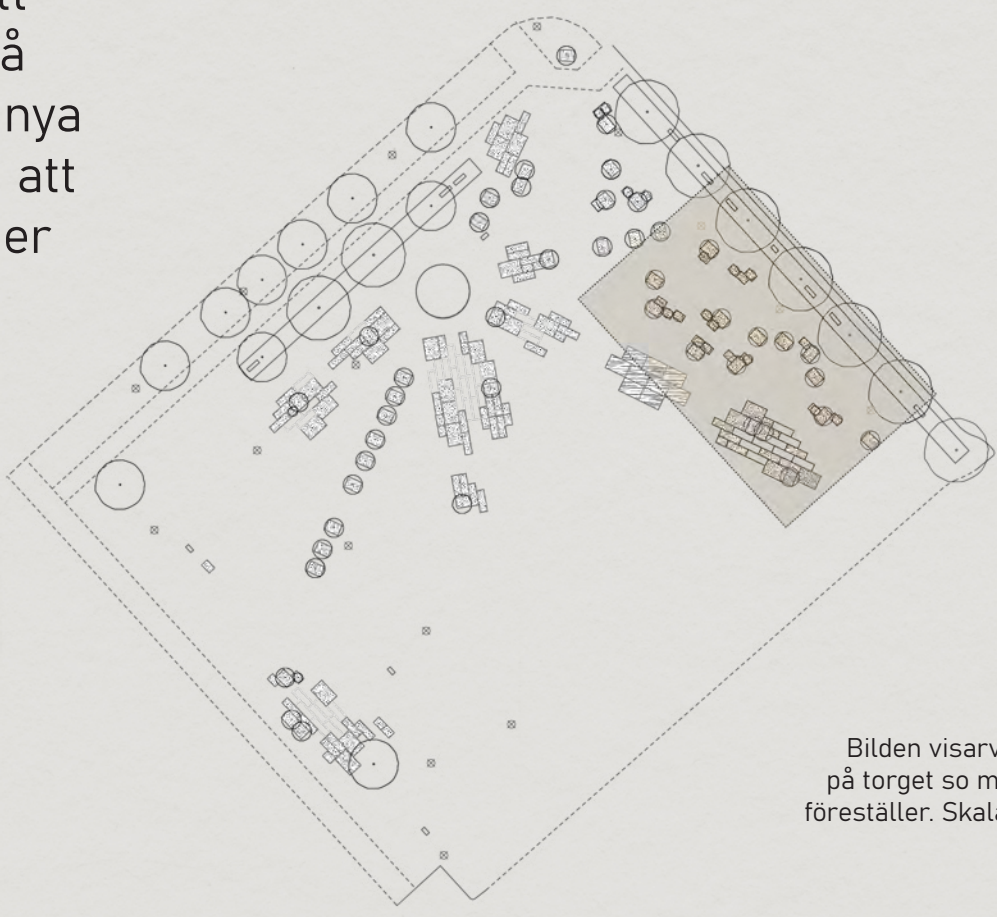
Genom modellen uppmuntras besökaren att själv testa på olika utformningar och rumsligheter.

Genom träd- och burkurnorna förmedlar modellen känslan vad den vertikala grönska bidrar till platsen.

MODELL TILLHÖRANDE EXAMENSARBETET
GRÖN NÄRVARO I ETT FÖRÄNDERLIGT RUM

Del av konceptet handlar om att behålla en flexibilitet i gestaltningen genom att modulerna är lätta nog att flyttas runt (med hjälp av maskin) på torget. Modellen visar en del av det nya förslaget och här är ni nu välkomna att själva utforska möjliga kombinationer och placeringar av modulerna.

Skala modell 1:50

0m 1 2 3 4 5m

Bilden visar vilka yta på torget som modellen föreställer. Skala 1:1000

En tillhörande poster uppmuntrar besökaren att själv testa på modulernas flexibilitet och redovisar skala samt platsen som modellen utformats efter.